

KŘEČCI

A JEJICH CHOV

Hana a Vladimír Motýčkoví

- co všechno křečci potřebují
- přehled křečků vhodných k chovu
- rady profesionálních českých chovatelů

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umisťování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

PODĚKOVÁNÍ

Za poskytnutí informací a pomoc při fotografování bychom chtěli poděkovat především pracovníkům zoologických zahrad v Plzni, Praze, Antverpách, Lipsku, Berlíně a na ostrově Jersey. Náš dík patří i majitelům a zaměstnancům firem Jiří Plaček a Kásim.

Hana a Vladimír Motyčkovi

Křečci a jejich chov

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

obchod@grada.cz, www.grada.cz

tel.: +420 220 386 401, fax: +420 220 386 400

jako svou 3131. publikaci

Odpovědná redaktorka Erika Mravinačová

Grafická úprava Jiří Kliment

Sazba Jiří Kliment

Fotografie na obálce Vladimír Motyčka

Fotografie v knize Hana a Vladimír Motyčkovi

Ilustrace Hana Motyčková

Počet stran 144

První vydání, Praha 2008

Vytiskl EKON, družstvo

Srázná 17, Jihlava

© Grada Publishing, a.s., 2008

Cover Design © Jiří Kliment, 2008

*Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami
nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.*

ISBN 978-80-247-1780-7 (tištěná verze)

ISBN 978-80-247-6065-0 (elektronická verze ve formátu PDF)

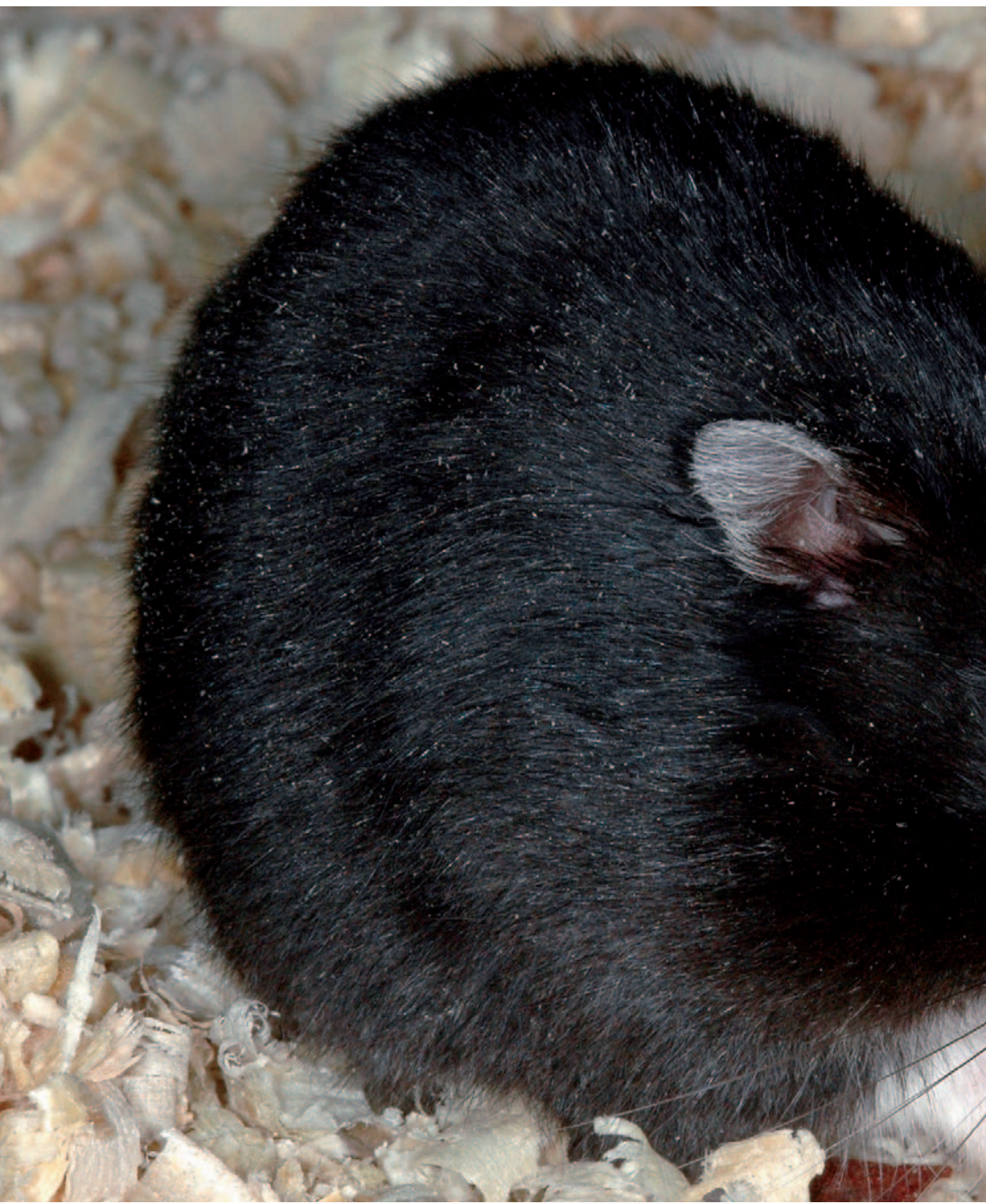
© Grada Publishing, a.s. 2011

OBSAH

ÚVOD	8
NĚKOLIK SLOV K ZAMYŠLENÍ	12
KŘEČCI SE PŘEDSTAVUJÍ.....	16
Život křečků v přírodě	19
JAK ZVÍŘATA ZÍSKAT – NÁKUP A ODCHYT.....	28
Transport zvířat a předpisy s tím související	32
CHOVNÁ ZAŘÍZENÍ.....	36
Vnitřní vybavení ubikací	39
MANIPULACE SE ZVÍŘATY	46
Jak svým křečkům porozumět.	48
KRMENÍ	54
HYGIENA A PÉČE O ZDRAVÍ KŘEČKŮ	60
Hygiena chovu	60
Péče o zdraví a první pomoc křečkům	61
CHOV A PLEMENITBA	68
PŘEHLED DOSUD POPSANÝCH DRUHŮ	74
MALÝ „ATLAS“ KŘEČKŮ.....	84
Křeček zlatý (<i>Mesocricetus auratus</i>)	84
Historie chovu	84
Výběr a nákup křečka zlatého.	86
Křeček zlatý jako „mazlíček“	88
Chov	90
Plemena křečka zlatého a základy genetiky.	91
Příprava zvířat na výstavu a vystavování	95
Křečík džungarský (<i>Phodopus sungorus</i>)	98
Křečík Campbellův (<i>Phodopus campbelli</i>)	103
Křečík Roborowského (<i>Phodopus roborowskii</i>)	106
Křečík šedý (<i>Cricetulus migratorius</i>).....	108
Křečík daurský (<i>Cricetulus barabensis</i>).	110
Křeček polní (<i>Cricetus cricetus</i>)	111
Křečík Eversmannův (<i>Allocricetulus eversmanni</i>)	114
Křeček bělohrdlý (<i>Neotoma albigula</i>)	115
Křeček huňatoocasý (<i>Neotoma cinerea</i>)	116

Křeček velký (<i>Hypogeomys antimena</i>)	117
Křeček kaktusový (<i>Peromyscus eremicus</i>)	120
Křeček bělonohý (<i>Peromyscus leucopus</i>)	121
Křeček dlouhoocasý (<i>Peromyscus maniculatus</i>)	122
Křeček rýžový (<i>Oryzomys palustris</i>)	124
Křečík myší (<i>Calomyscus bailwardi</i>)	126
Křeček bavlňákový (<i>Sigmodon hispidus</i>)	128
Křečík krysí (<i>Tscherskia triton</i>)	129
Křeček Brandtův (<i>Mesocricetus brandti</i>)	130
Křeček Newtonův (<i>Mesocricetus newtoni</i>)	132
ZAJÍMAVOSTI O KŘEČCÍCH	134
SLOVNÍČEK	135
LITERATURA	137
REJSTŘÍK	139

Úvod

ÚVOD

Zvířata chovají lidé již odedávna. Zpočátku na nich byli existenčně závislí a bez dostatečně velkého stáda ovcí, koz, hovězího skotu či jiných zvířat poskytujících maso a další důležité suroviny by v drsné přírodě, která je obklopovala, jen těžko přežívali. Dnes je situace podstatně jiná, většina z nás již dávno není odkázána na to, jak velké stádo dobytka vlastní, a někteří lidé pomalu ani nevědí, že mléko pochází od krav a vajíčka se nevyrábějí v továrně. Zvířata proto nalézají cestu do našich domovů především jako jakési pojítko mezi námi a živou přírodou a nahrazují tak dříve samozřejmý každodenní kontakt s domácími zvířaty. Je tudíž pochopitelné, že se značně změnil také sortiment chovaných zvířat a místo užitkových druhů se v domácnostech objevují většinou živočiškové, které můžeme označit anglickým slovem „pet“ nebo krásně česky „mazlíček“.

Kromě obvyklých psů a koček všech možných plemen se – zvláště v malých městských bytech – setkáváme stále častěji s příslušníky řádu hlodavců, ať už jsou to morčata, potkani, různé druhy myší, činčily či křečci. A právě o těch posledních pojednává tato publikace. Dnes již našťěstí neplatí slova, která jsme napsali v úvodu naší první příručky o chovu hlodavců, vydané zhruba před patnácti lety, kde se pozastavujeme nad tím, že v češtině neexistuje žádná specializovaná publikace o chovu těchto zvířat. Naopak, na našem knižním trhu je jich hotová záplava, a tak by se zdálo skoro zbytečné přidávat k nim další. Pokud však začneme v těchto knížkách listovat, zjistíme, že jde většinou o překlady zahraničních prací, které mají jen málo společného se situací u nás. Navíc se v mnoha případech zdá, že

Křeček velký

překladatelé (a někdy možná i autoři) viděli popisovaná zvířata jenom z okénka hodně rychle jedoucího vlaku. V jedné z příruček jsme se například dočetli takovouto radu k výběru chovných zvířat: „*Plemeno: Chcete-li si pořídit páreček křečků k chovu a nemáte dosud žádné zkušenosti, doporučuji vám trpasličí, ruské nebo krémově zbarvené křečky. Ti jsou obvykle velmi mírumilovní, takže samečkové a samičky mohou být chováni trvale spolu, dokonce i tehdy, když samice porodí a kojí mláďata.*“ Chováme

křečky a jiné hlodavce již téměř padesát let, ale dodnes jsme nepochopili, jakéže to křečky nám autor – či spíše překladatel – doporučuje. Vzhledem k tomu, že rozsah příruček vydávaných v této edici poskytuje autorům poměrně značný prostor, rozhodli jsme se o křečcích pojednat poněkud obsírněji a seznámit čtenáře i s druhy, které se zatím příliš často nechovají, a také s životem křečků v přírodě, jejich tělesnou stavbou a dalšími zajímavostmi, na které se obvykle v chovatelských příručkách nedostává místo. Neznamená to ovšem, že chceme na druhé straně ošidit vlastní chovatelský obsah. Čtenář – úplný začátečník i zkušený chovatel – by tu měl nalézt vše potřebné, aby se dokázal o své svěřence řádně postarat a aby mu jejich chov přinášel co nejvíce radosti a poučení. Vycházíme především ze svých vlastních dlouholetých zkušeností, ale i z poznatků našich přátel – většinou profesionálních chovatelů v zoologických zahradách – i z údajů publikovaných v odborné literatuře.

Na tomto místě bychom chtěli poznamenat, že nás velice zklamal jinak vynikající

Křečík džungarský (gold)

cí zdroj informací – internet –, na kterém jsme na českých stránkách našli převážně bezvýznamné odkazy. Několik málo výjimek uvádíme v seznamu literatury. Jinak je tomu naštěstí na stránkách cizojazyčných, kde se dají většinou nalézt informace i o druzích velice málo známých. Přestože jsme se snažili, aby podávané informace měly pokud možno obecnou platnost, jsme si vědomi toho, že někdy mohou být polemické a některý chovatel může s jinými zvířaty dojít třeba i k závěrům zcela opačným. Ale právě to se nám zdá na chovu zvířat zajímavé, a jistě je to i jeden z důvodů, proč se k chovatelství obrací v dnešním poněkud přetechnickovaném světě stále více zájemců.

Chov hlodavců a křečků především je právě tak pestrý a různorodý jako chov ptáků či plazů, a zdaleka ne všechno ze života těchto zvířat bylo již objasněno. Chovají se stále nové druhy, vznikají nové mutace a pro zvířata se nacházejí stále nová uplatnění. Je možné, že právě některý z druhů křečků, považovaných dnes v chovech za vzácnost, pomůže již zítra lidem rozřešit třeba tak závažný problém, jako pomohl křeček zlatý při výzkumu zhoubných nádorů. Ale i kdyby chov těchto drobných zvířátek přinesl svým majitelům „jen“ trochu zábavy a poučení, bude to jistě dost a dost.

I když jsme se snažili, aby informace v této knize byly co nejúplnější, jsme si vědomi toho, že tu možná nenaleznete vše, co by vás zajímalo. Pokud proto budete mít nějaké dotazy či připomínky, napište nám na naši e-mailovou adresu, rádi vám vaše otázky zodpovíme, nebo se případně poučíme z vašich vlastních zkušeností. Adresa je: foto.moty@volny.cz, předmět „křečci“.

V Křekovicích, říjen 2007

Autoři

Několik slov k zamyšlení

NĚKOLIK SLOV K ZAMYŠLENÍ

Předtím, než si pořídíme křečka – a vlastně jakékoli jiné zvíře –, bychom měli zvážit, jaký máme ke zvířatům vztah a co jsme ochotni obětovat, aby se u nás zvířatům vedlo co nejlépe. Pokud považujeme – podobně jako náš právní řád – zvíře za věc, která má sloužit k našemu obveselení, pak raději tuto knihu odložíme a půjdeme do hračkářství nebo na pivo (podle věku) a na chov zvířat zapome-

neme. Každé zvíře, které se rozhodneme chovat, se zcela nutně stává naším partnerem, a proto způsobí v našem životě určité změny a kromě nových zážitků a obohacení života nám přinese i určitá omezení. Není tedy od věci položit si ještě před jeho pořízením několik otázek a poctivě si na ně odpovědět. V případě křečků bychom si měli rozmyslet především následující otázky:

I drobný křečík myší se může při dobré péči dožít věku 9 let

1. Křečci patří ve své většině ke zvířatům se soumráchnou a noční aktivitou. Můžeme je ve svém bytě umístit tak, aby nerušili nikoho ze spaní a místo lásky ke zvířatům nevyvolávali neurózy a nenávist?
2. Křečci jsou zvířata, která nevyžadují (většinou) žádnou složitou péči, potřebují pravidelně krmit, čistit ubikaci, a pokud chceme, aby dostatečně zkrotli, tak i čas, kdy se jimi osobně zabýváme. To vše pochopitelně stojí trochu času, kterého většina z nás nemá nazbyt. Jsme schopni a ochotni věnovat jim část dne, kterou bychom mohli jinak strávit jinými aktivitami?
3. I křeček může onemocnět. Jsme ochotni obětovat za jeho léčení částky, které mnohdy několikanásobně přesáhnou jeho kupní cenu?
4. Chovat křečky ve staré láhvi od okurek, jako se to dělávalo dříve, již dnes, při současných znalostech potřeb zvířat, nepřichází v úvahu. Jsme ochotni a můžeme si dovolit obětovat několik set korun na nákup odpovídajícího vybavení pro chov a následně několik desítek korun měsíčně na jeho krmení?
5. Křečci – podle druhu a individuálních vloh – žijí 2 roky až 10 let. Jsme ochotni starat se o ně po celou dobu jejich života stejně dobře jako první týden, kdy pro nás byli atraktivní novinkou?
6. Během roku pravděpodobně několikrát opouštíme na delší dobu svůj byt a odjíždíme na prázdniny nebo na dovolenou. Křečci však stěhování nijak nezbožňují, nehledě na to, že jejich převoz třeba do ciziny by byl velice složitý a narážel by na spoustu administrativních a veterinárních předpisů. Máme někoho, kdo se nám v době naší nepřítomnosti o zvíře postará?
7. Křečci chovaní po mnoho generací v lidské péči nejsou přenašeči chorob přenosných na lidi. Přesto však mohou u alergických osob vyvolat značné zdravotní potíže. Víme, že nejsme alergičtí na zvířecí srst, nebo není takto postižen některý člen naší rodiny?
8. Většina chovatelů pouští křečky z jejich ubikace „proběhnout“ po bytě. Stačí však chvilka nepozornosti a křeček může napáchat svými hlodáky značné škody na vybavení bytu. To samé se může stát, když se mu podaří z ubikace uprchnout. Jsme ochotni škody tolerovat?
9. Křečci mají svou aktivitu rozloženou jinak než lidé. Můžeme jim přes den zajistit dostatek klidu k nerušenému spánku, aby se mohli dožít bez stresů svého maximálního věku?
10. I při sebelepším zacházení se může stát, že nás křeček kousne. Budeme hledat chybu u sebe a nezanevřeme na něj?

Pokud jsme na všechny otázky odpověděli ano, není co řešit a máme pravděpodobně všechny předpoklady k tomu, aby se z nás stali vynikající chovatelé křečků. Zvířata u nás budou spokojená a prožijí svůj křeččí život v láskyplné péči. Pokud jsme však, byť i jedinkrát, odpověděli ne, měli bychom zvážít, zda se raději nevěnovat filatelii, fotografování či nějakému sportu. Péče o zvířata je vždy velký závazek a ne každý člověk se pro chovatelství hodí. Přeje-li si však křečka naše dítě, je situace poněkud jiná. U dětí je zájem o zvířata cosi jako dětská nemoc a tímto obdobím procházejí prakticky všechny. Je-li to jen trochu možné, měli bychom jim v jejich přání vyhovět, i s rizikem, že po nějakém čase budeme muset péči o zvířátko převzít sami. Zkušenost se zvířetem obohatí dítě nejen citově, ale v kladném případě ho naučí i zodpovědnosti a pravidelné péči o živého tvora – v záporném nám aspoň ukáže, kde jsou jeho slabiny.

